

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: **6 dec 2017**

Hematologisektionen
Klinik

Helsingborg
Ort

Bengt Sallerfors
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

STRUKTUR

A Verksamheten

Verksamheten har ett primärt upptagningsområde på cirka 170 000 invånare dagtid och närmare 300 000 under jourtid. I verksamhetsområdet ingår internmedicin, endokrinologi, hematologi, kardiologi, lungsjukdomar, gastroenterologi och njurmedicin samt dessutom geriatrik, reumatologi, neurologi och infektionsmedicin. Målet är att samtliga ST-läkare först skall utbildas till specialister i internmedicin innan de påbörjar sin andra specialitet för att bibehålla bredden och kunna delta i jourarbetet. Kliniken är sektionerad, flertalet av sektionerna leds av en sektionsöverläkare, verksamhetschefen är sjuksköterska. Det gemensamma akutmedicinska åtagandet delas med akutcentrum och omfattar akutmottagning och MAVA.

Den hematologiska verksamheten omfattar åtta slutenvårdsplatser, samlokaliserade med MAVA, samt en öppenvårds- och dagvårdsenhet, den senare med utrymme för tre liggande och tre sittande patienter. Beläggningen på slutenvårdsplatserna av patienter med hematologiska sjukdomstillstånd varierar men uppgår på årsbasis till drygt hälften av platserna. Disponibla platser beläggs med internmedicinska patienter. Den kliniska verksamheten omfattar de flesta hematologiska sjukdomstillstånd. Cytostatikabehandlingar kan ges alla veckans sju dagar. Patienter med akut lymfatisk leukemi, akut promyelocytyleukemi, svår aplastisk anemi, behov av strålbehandling, CNS-lymfom och Burkittlymfom remitteras till Skånes Universitetssjukhus i Lund. Allogena stamcellstransplantationer genomförs i sin helhet i Lund, autologt stamcellstransplanterade patienter eftervårdas i Helsingborg. Hematopatologin utförs i Lund men benmärgsutstryk kan i viss utsträckning preliminärgranskas på sjukhusets kemiska laboratorium under kontorstid. Erforderliga stödfunktioner finns från röntgen, diagnostiska laboratorier och transfusionsmedicin. Patientsammansättning och sjukdomspanorama är tillsammans med sidoutbildningarna tillräckligt allsidig för att målbeskrivningens krav ska kunna uppfyllas. Det finns övergripande skriftliga riktlinjer från Region Skåne hur ST-utbildningen skall genomföras och utvärderas, vilka överensstämmer med författningen.

A	Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitets-kriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.	☒
B	Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.	☐
C	Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.	☐
D	Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Sektionen har två läkare samt vissa tider en tredje timanställd läkare med specialistkompetens i hematologi. Dessa är tillgängliga för ST-läkarnas behov av fortlöpande instruktion. Formell hematologisk beredskapsorganisation saknas. En av specialisterna är disputerad. Det finns tre ST-läkare, sen tidigare specialister i internmedicin, som genomgår utbildning i hematologi. Därtill finns en fjärde ST-läkare i internmedicin som preliminärt därefter kommer att utbildas i hematologi. Handledarna har specialistkompetens i hematologi och har genomgått handledarutbildning. Verksamhetsområdet har en gemensam studierektor, med ST-läkarna i internmedicin som huvudfokus, som 1-2 gånger per termin träffar handledarna dock utan någon speciell dialog om ST-läkarna i hematologi. Det finns en uppdragsbeskrivning i Region Skåne för studierektor avseende ansvarsfördelning och arbetsuppgifter. Sektionen har inga egna dokument gällande handledning.

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitets-
kriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar
men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter
och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Sjukhuset genomgår för närvarande en om- och tillbyggnad. Avståndet är långt mellan arbetsavdelning och den kliniska verksamheten. Både avdelningens och mottagningens arbetsplatser för läkarna är underdimensionerade. På arbetsavdelningen delar specialisterna och ST-läkarna två arbetsrum med sammanlagt fyra arbetsplatser och på avdelningen delar fyra medarbetare ett mindre arbetsrum som dessutom används för andra ändamål. Utrustningen för diagnostik och behandling är adekvat. Det finns tillräcklig tillgång till medicinsk och vetenskaplig information. Region Skåne tillhandahåller nätbaserade uppdaterade och adekvata behandlingsrutiner.

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitets-
kriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar
men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter
och allmänna råd. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Utbildningen är upplagd utefter målbeskrivningen. Större delen genomförs i Helsingborg och omfattar såväl slutenvård, öppenvård och dagvård. ST-läkarna får redan tidigt ansvar för egna mottagnings- och dagvårdspatienter under handledning. Akutmottagnings- och MAVA-tjänstgöringen i Helsingborg utgör 2-3 veckor samt helgjourer under en tolvveckors schemaperiod på årsbasis totalt motsvarande cirka 30 % av tjänstgöringstiden. Den akutmedicinska tjänstgöringen under sidoutbildningen utgör en mindre del. Hematologiutbildningen kompletteras mot slutet av perioden med sidoutbildning vid Skånes universitetssjukhus i Lund. Denna planeras i samråd mellan ST-läkare, handledaren i Helsingborg och handledaren i Lund. Sidoutbildningen är 15 månader och omfattar huvudsakligen hematologi inkl. stamcellstransplantationer och till mindre delar onkologi, transfusionsmedicin och hematopatologi. Samtliga tre ST-läkare är mot slutet av sin utbildning, två genomgår för närvarande sin externa sidoutbildning. Dokumenterat och formellt introduktionsprogram saknas. Samtliga ST-läkarna har individuella och helt färska ST-kontrakt och utbildningsplaner. Utbildningsprogrammen uppdateras inte regelbundet.

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitets-kriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Varje ST-läkare har en personlig handledare både under grund- och sidoutbildningen. Det finns god tillgång till instruktioner för det dagliga arbetet och utbildningsklimatet är gott. Det finns riktlinjer i Region Skåne angående uppföljning av ST-läkarnas kunskapsnivåer, men dessa användes sparsamt och struktur för handledningen i hematologi saknas till största del. Det sker en varierande planering av handledarsamtalen och obetydlig dokumentation. Struktur för uppföljning eller återkoppling av kompetensutvecklingen saknas till största del. Någon av ST-läkarna genomför den nationella föreningens ST-test, dock utan någon extern återkoppling. ST-läkarna har den sektionsansvarige överläkaren som närmsta chef, medarbetarsamtal av ofta informell karaktär genomförs. Studierektorns roll gentemot ST-läkarna och handledarna i hematologi är otydlig.

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitets-kriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Det finns en generös inställning till ST-läkarnas deltagande i externa kurser, regionmöten och nationella/internationella eller konferenser. Målsättningen är att ST-läkarna ska beredas utrymme för en timmas självstudier per vecka, något som varit svårt att uppnå. Verksamhetsområdet har gemensamma morgonmöten för samtliga läkare en halvtimme måndag-torsdag samt en utbildningseftermiddag en gång per månad. Dessa inkluderar undervisningsmoment där även ST-läkarna deltar. Sektionsmöten, ofta av informell karaktär hålls som regel en gång per vecka och deltagande i regionklinikens veckokonferenser genom fjärruppkoppling sker sporadiskt. Riktade utbildningsaktiviteter till ST-läkarna i hematologi saknas

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitets-kriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Region Skåne erbjuder utbildningsprogram avseende medicinsk vetenskap. Majoriteten av ST-läkarna genomför såväl ett skriftligt vetenskapligt som ett kvalitetsprojekt under sin ST i internmedicin. Det finns möjlighet att fortsätta med vetenskapligt arbete under ST-utbildningen vilket dock inte sker för närvarande. Det finns en disputerad läkare som kan fungera som vetenskaplig handledare. Sektionen deltar i ett flertal läkemedelsstudier. Det förekommer ingen undervisning eller några seminarier specifikt för ST-läkarna i hematologi när det gäller vetenskapligt synsätt på artiklar eller medicinska nyheter.

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitets-kriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.

- C Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Region Skåne erbjuder utbildningsprogram avseende ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens. Det ges möjlighet att utveckla förmågan genom ledning av vårdteam i den kliniska vardagen. Det erbjuds ingen strukturerad träning med återkoppling. ST-läkarna ger löpande kliniska instruktioner till de kandidater som utbildas vid sjukhuset. Utbildningsuppdrag för AT-läkare varierar.

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitets-kriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Styrkor

- Hematologisektionen i Helsingborg erbjuder en allsidig hematologisk utbildning för ST-läkare
- Det finns en konsekvent strategi att utbildningen i hematologi föregås av tidigare specialistkompetens i internmedicin
- Gott utbildningsklimat
- Instruktionen i det dagliga arbetet är välfungerande
- ST-läkarna får tidig erfarenhet av hematologisk mottagning och dagvård under handledning

Svagheter

- Få specialistläkare i förhållande till uppdraget
- Underdimensionerade utrymmen för läkarnas kliniska arbete såväl på avdelning som mottagning
- Etablerade metoder för att följa ST-läkarnas utveckling såsom medsittning eller handledning under mottagning/rondgående kan utnyttjas bättre i syfte att följa ST läkarens utveckling i kommunikativ förmåga och ledarskapskompetens
- ST-läkarnas dokumentation av kompetens eller uppnådda färdigheter är bristfällig
- Struktur för självstudier saknas
- Stort avstånd mellan arbetsavdelningen och den kliniska verksamheten

Förbättringspotential

- Bedömningen och uppföljningen av kompetensutvecklingen bör struktureras och dokumenteras genom införande av checklista/loggbok enligt målbeskrivningen
- Tid och möjligheter till självstudier bör struktureras bättre, exempelvis genom handläggning av ett aktuellt remissfall
- Strukturen för sektionens veckomöten kan utvecklas med exempelvis Journal Club för granskning av vetenskapliga artiklar och rapporter från kurser och kongresser
- Utöka arbetsutrymmen avsatta för läkarnas kliniska verksamhet på avdelning och mottagning
- Tydliggör studierektorns roll för ST-utbildningen i hematologi